

Zbigniew Myczkowski

Międzynarodowy Kongres Polskich Architektów Krajobrazu.

Sztuka ochrony i kształtowania środowiska

Twórczość – nauka – dydaktyka

Wydawnictwo kongresowe polskich architektów krajobrazu nie tylko stanowi swoisty dokument czasu odzwierciedlający najbardziej aktualny przegląd tego, co w tej specjalności dokonuje się we wszystkich zajmujących się architekturą krajobrazu ośrodkach akademickich w kraju, ale także przedstawia ten stan na tle i w powiązaniu z tym, co dokonuje się, zwłaszcza w zakresie kształcenia architektów krajobrazu, od dziesięciu lat w Polsce i na bieżąco w Europie.

Publikacja zeszytu specjalnego periodyku naukowego Politechniki Krakowskiej „Czasopismo

Techniczne” wydana pod tytułem *Międzynarodowy Kongres Polskich Architektów Krajobrazu. Sztuka ochrony i kształtowania środowiska Twórczość – nauka – dydaktyka Kraków 20 – 22 września* sfinansowana została przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Ten dwustuosiemdziesięciostronicowy tom, opracowany pod naukową redakcją Wojciecha Kosińskiego, zawiera łącznie sto czternaście autorskich wypowiedzi ujętych w pięciu działach. Otwierają tom cztery znakomite artykuły programowe autorstwa Aleksandra Böhma (*Zasady i pokusy*), Marcina Gajdy (*Praca architektów krajobrazu w Polsce*), Richarda Stilesa (*Projekt Le Notre a rozwój nauczania architektury krajobrazu w Europie*) oraz Przemysława Wolskiego (*Nauczanie architektów krajobrazu w Polsce*). Następnie prezentowane są, zgodnie z przekazem zawartym w tytule wydawnictwa, trzy działy publikacji odzwierciedlające meritum kongresu.

Zatem: część *Twórczość*, obejmująca trzydzieści dwa artykuły, w której zawarto, cytując słowa profesora Wojciecha Kosińskiego: „szerokie spektrum kreacji w architekturze krajobrazu – konkursowych, koncepcyjnych, planistycznych/projektowych i realizacyjnych. Zamieszczono też charakterystyki artystycznych obiektów historycznych, prezentacje twórczych opracowań przedprojektowych – głównie studiów widokowych, ukazano techniki wizualizacji klasycznych i cyfrowych”.

Druga część *Nauka* liczy trzydzieści trzy artykuły, według słów głównego redaktora naukowego tomu, „zawiera przede wszystkim rozprawy naukowe – badawcze o różnym wyważeniu aspektów przyrodniczych i architektonicznych; o charakterze estetycznym, historycznym, prawnym, społecznym *etc.* Ujawnia się w imponujący sposób wielodyscyplinarność architektury krajobrazu oraz

niezwykły pluralizm podejścia naukowego do warsztatu naukowego. Część dysertacji ma charakter teoretyczny, bazujący na literaturze źródłowej; w innych zaprezentowano wyniki badań z autopsji, prowadzonych *in situ*. Część prac stanowi esencję większych dzieł – doktoratów habilitacji, podręczników i innych”.

Część trzecia *Dydaktyka* obejmuje trzydzieści wypowiedzi i skomentowana została, w ślad za dwoma powyższymi przez redaktora naukowego następująco: „Nauczanie stanowi zagadnienie o kapitalnej roli w aktualnej – misyjnej, a zarazem trudnej sytuacji zawodowej architektów krajobrazu w Polsce. Przedstawiono aspekty prawne, organizacyjne, profesjonalne – od spraw wagi państwowej, po kameralne zagadnienia uczelniane i pracowniane. Akademicy nauczyciele podzielili się doświadczeniami, osiągnięciami, wątpliwościami i propozycjami. A przede wszystkim, swoją pasją do jak najlepszego nauczania przyszłych profesjonalistów architektury krajobrazu”.

Trudno o bardziej trafną charakterystykę zawartości tego trzonu merytorycznego omawianego tu wydawnictwa. Po nim następuje piękny i wzruszający zarazem, a przede wszystkim – niezwykle pouczający zestaw jedenastu bibliografii zawodowych „atlantów” polskiej architektury krajobrazu, notabene w większości zarazem postaci mających najwyższej próby osiągnięcia w polskim konserwatorstwie. Są to, w chronologii czasowej, a w konsekwencji redakcyjnej: Franciszek Krzywda-Polkowski, Tadeusz Tołwiński, Adam Wodziczko, Władysław Czarnecki, Zygmunt Novák, Alfons Zielonko, Alina Scholtz, Gerard Ciołek, Władysław Niemirski, Longin Majdecki i Janusz Bogdanowski. Warto nadmienić, że ukazane w wydawnictwie życiorysy miały swoją, podobnie jak i w omawianym tu tomie, dwujęzyczną polsko-angielską postać posterów z wizerunkami „atlantów” polskiej architektury krajobrazu. Takimi też posterami, w liczbie czternastu autorskich prezentacji, z czołowych środowisk państwowych uczelni nauczających architekturę krajobrazu w Polsce – zamyka się wydawnictwo.

Nie sposób nie powrócić do wzmiankowanej wyżej obwoluty wydawnictwa. *De facto* nie tylko

stanowi poprzez prezentowaną tu stronę tytułową swoistą ikonę kongresu z najwyższej próby widokiem Wawelu (uwiecznionym tu, na tradycyjnie już mistrzowskim poziomie, przez Jana Zycha) widzianego z Centrum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, w którym odbywały się narady, ale jest niezbywalną kolejną częścią całego wydawnictwa. Na jej wewnętrznych wkładkach można bowiem przeczytać krótki, ale wszystko mówiący, dwujęzyczny komentarz Profesora Aleksandra Böhma – Przewodniczącego Kapituły Polskich Architektów Krajobrazu, ukazującą genezę kongresu jako zarazem jubileuszowego dziesiątego *forum* architektury krajobrazu w chwili, gdy uczelnie państwowe uzyskały właśnie w roku 2007 akredytację do kształcenia architektów krajobrazu w nadchodzących latach. Przedstawione zestawienie dat, miejsc, tytułów i gospodarzy kolejnych forów pozwala Czytelnikowi natychmiast zorientować się „skąd idziemy”. A jak to już rekapitułuje sam Profesor, stwierdzić, że „... wciąż jesteśmy w drodze”. Druga, wewnętrzna strona obwoluty zawiera cytowaną tu wielokrotnie we fragmentach, również dwujęzyczną, wypowiedź Profesora Wojciecha Kosińskiego – Redaktora Naczelnego Zeszytu (Politechniki Krakowskiej) a *de facto* – monumentalnego tomu wydawnictwa kongresowego, która równie syntetycznym a zarazem w pełni wyczerpującym tekście komentuje i rekapitułuje zawartość tego unikatowego wydarzenia – zarówno już historycznego jak i wydawniczego. Można na koniec zauważyć, że mamy tu do czynienia ze współczesnym „białym krukiem”. Stwierdzenie takie wydaje się być całkowicie uprawnione, bowiem zasady finansowania przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska wykluczają możliwość jakiegokolwiek komercyjnej formy wykorzystania państwowego grosza. Stąd kilkusetegzemplarzowy nakład stał się własnością kilkusetosobowej grupy uczestników kongresu. Zainteresowanym pozostaje zatem sięgnięcie do uczelnianych bibliotek, a organizatorom tego niezwykłego wydarzenia – może wszczęcie starań o reprint wydawnictwa wraz z relacją z przebiegu kongresowych dyskusji zakończonych ważkimi dla polskiej architektury krajobrazu wnioskami.